

Water volgens Wouter

Wouter Stapel

Zeker in deze tijd moet elke euro minstens een keer omgedraaid worden, voordat die wordt uitgegeven. Kiezen óf en waarvóór die euro wordt uitgegeven. We willen met elke euro zo veel mogelijk bereiken.

Effectiviteit

Als we een woord te vaak gebruiken, kan het zijn betekenis verliezen. Naast duurzaamheid is ook doelmatigheid een woord dat te pas en te onpas wordt gebruikt. Ook in situaties waarin we eigenlijk wat anders bedoelen. Laat ik het daarom dit keer hebben over Effectiviteit en hoe we er voor kunnen zorgen dat we onze rioleringsseuro's goed besteden.

Appels en peren

De rioleringsbegroting kent veel diversiteit. Aanleg riolerings in nieuwe wijken, vervanging, relining, reiniging en inspectie en natuurlijk ook personele kosten en het inschakelen van adviseurs. Daarbij dient de riolerings ook nog verschillende doelen: volksgezondheid, droge voeten en het milieu. Bij het maken van afwegingen over waar het geld aan uit te geven, moeten we dus appels, peren en meer exotische vruchten met elkaar vergelijken.

Hoe het niet moet

We kunnen allemaal wel voorbeelden bedenken van maatregelen waar het geld beter niet aan uitgegeven had kunnen worden. Soms is dat heel objectief te bepalen, maar vaak is het niet zo eenduidig. Wat denk je bijvoorbeeld van een randvoorziening waar bijna nooit water in komt? Andere voorbeelden: riolen reinigen die niet vervuilen. Bij wegwerkzaamheden buizen vervangen die nog zeker 20 jaar mee zouden kunnen. De formatie niet uitbreiden, terwijl je het werk niet aan kan. Afkoppelen op een plek waar waterkwaliteit en kwantiteit geen probleem zijn en het waterschap voldoende afvoeren en zuiveringscapaciteit heeft. Een half miljoen investeren om de kans op wateroverlast en schade aan twee parketvloeren wat verder te verkleinen. Verkeerde keuzes kun je voorkomen door telkens een paar vragen te stellen:

Wat los ik er mee op?

Als een maatregel of activiteit geen probleem oplost of voorkomt, moet je je sterk afvragen of die wel het geld en de moeite waard is. En dan moet het om échte problemen gaan en niet alleen om een theoretisch probleem. Wordt de berekende wateroverlast in de praktijk ook ervaren? Is er daadwerkelijk een waterkwaliteitsknelpunt en wordt dat verholpen door de beoogde maatregel?

Wat is het risico van niets doen?

Niets doen, is altijd een optie en kan zelfs een goede keuze zijn. Maar die keuze moet goed overwogen worden. Met 'wachten tot het riool instort' kan veel geld bespaard worden. Dat zou ik echter eerder doen in een rustige straat waar een rond 300 ligt dan in een drukke straat met een rond 1.000 onder het asfalt. Wat kan er misgaan als delen van het stelsel een tijd lang niet worden gereinigd en geïnspecteerd? Wegen de besparingen op tegen de mogelijke extra kosten?

Oftewel, is voorkómen beter dan genezen? Het gaat daarbij niet alleen om de euro's. Veiligheid is moeilijk in geld uit te drukken. En hoe zwaar weegt het risico op reputatieschade voor de bestuurder als die twee parketvloeren tóch tijdens zijn/haar termijn blank komen te staan? Kan je dat risico verkleinen door te zorgen dat je klaar staat om eventuele calamiteiten snel te verhelpen en schade te vergoeden?

Is er een alternatief?

Het is een open deur, maar je moet je ook afvragen of er niet een goedkoper alternatief te bedenken is. Gaan we een randvoorziening bouwen of het lozingspunt verleggen? Of reinigen we het riool nabij de overstort vaker, zodat er schoner water overstort?

Moet het nu?

Als je op basis van de voorgaande vragen besluit dat een maatregel moet worden getroffen en/of een activiteit moet worden uitgevoerd, resteert altijd nog de vraag wannéér dit moet gebeuren. Uitstellen bespaart geld, maar doet ook het risico toenemen dat er iets mis gaat en kan uiteindelijk ook dúúrder uitpakken.

Overweeg in overleg

Het lijken simpele vragen, maar de praktijk is weerbarstig en zit vol met grensgevallen. Daarbij moeten we naast theoretische exercities vooral ook het gezonde verstand gebruiken. Kiezen om iets níet te doen is lastiger dan om het wel te doen. Burgers en bestuurders bij die keuzes betrekken, zorgt voor draagvlak en kan veel geld besparen. Dat vergroot de Effectiviteit. ■

Per abuis is in het vorige nummer een groot gedeelte van de column van Wouter Stapel weggevallen. Bij deze de volledige column.